

พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย A Model Development for Management of 3H Learning Experiences to Enhance Thinking Skills of Preschool Children

สุธิดา หงษ์ศรีหมั่น¹ ทศนีย์ นาคุณทรง² และ อรุณ ซุยกระเดื่อง³

Suthida hongsrimon¹, Thatsanee Nakunsong² and Arun Sulkraduang³

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,2,3}

Faculty of Education, Rajabhat MahaSarakhm University^{1,2,3}

Corresponding authors, E-mail : sutida_hongsrimon@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยดำเนินการ เป็น 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาแนวทางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบถามแนวทางในการจัดประสบการณ์ ได้แก่ ครูชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 จำนวน 30 โรงเรียน ปีการศึกษา 2558 จำนวน 150 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H ส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มทดลองนำร่อง ได้แก่ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านจัมปาพระอุย ภาควิชาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้อง จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H ส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัยและครูผู้สอน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 3 ห้องเรียน ได้แก่ โรงเรียนเมืองโพธิ์ชัย โรงเรียนชุมชนเชิงใหม่พัฒนา โรงเรียนบ้านโพธิ์แฝก ห้องละ 20 คน ครูผู้สอน จำนวน 3 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบสุ่มเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแนวทางในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย และแบบสัมภาษณ์ที่ไม่โครงสร้าง รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยเอกสารประกอบรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H ดังนี้ แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H จำนวน 30 แผน จัดประสบการณ์แผนละ 2 ชั่วโมง รวมจำนวน 30 ครั้ง และสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้รูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ ดัชนีประสิทธิผล ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางการจัดประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง และมีข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ แนวทางที่ควรนำมาจัดประสบการณ์ก็คือ เทคนิควิธีการและนวัตกรรมใหม่ๆ ถ้ามีการพัฒนาทักษะการคิดได้จริง ๆ จะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษาก่อนวัยเรียนเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้เด็กมีทักษะการคิดที่เป็นระบบ

2. รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย

ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นเตรียมความพร้อม ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ กระตุ้นความสนใจใคร่รู้ จัดประสบการณ์ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ กิจกรรมสนใจเลือกได้ ขั้น เล่นไปคิดไป ประกอบด้วยขั้นกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิด 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 เริ่มต้นคิด ขั้นที่ 2 สร้างความคิด ขั้นที่ 3 ประมวลความคิดและขยายความคิด และ ขั้นสรุปและประเมินผล ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แล้วบอกต่อ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุน

3. รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 78.96/77.50 และค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.5750 และครูผู้สอนที่นำรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย ไปจัดประสบการณ์ มีความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ ; ทักษะการคิด

ABSTRACT

This research aimed to 1) study guidelines for management of learning experiences to enhance thinking skills of preschool children, 2) develop a model for management of 3H learning experiences to enhance thinking skills of preschool children, and 3) study the results of implementing the developed model for management of the 3H learning experiences. This research and development study was conducted in 3 phases: Phase I was studying guidelines for management of learning experiences to enhance thinking skills of preschool children, and the sample group for this phase consisted of 150 teachers of Kindergarten-2 level teaching at 30 schools under Roi Et Office of Primary Education Service Area 3 in the first semester of the academic year 2016, and obtained through stratified random sampling; Phase II was developing a model for management of 3H learning experiences to enhance thinking skills of preschool children, and the sample for the pilot experimental study consisted of a class of 15 Kindergarten-2 children studying at Ban Jumpa PhraUi in the first semester of the academic year 2016, obtained through purposive sampling; and Phase III was studying the implementation results of the developed model for management of the 3H learning experiences to enhance thinking skills of preschool children, and the sample group consisted of 3 classes of 20 Kindergarten-2 children and 3 teachers from each of the 3 schools-- MuangPoh Chai School, Chiangmai Pattana Community School, and Ban Pone Thao School- in the second semester of the academic year 2016 under Roi Et Office of Primary Education Service Area 3, who were obtained through a voluntary basis. The instruments used in this research were a questionnaire on guidelines for management of leaning experiences to enhance thinking skills of preschool children, an unstructured interview form, a model for management of 3H learning experiences to enhance thinking skills of preschool children, and 3H materials for preschool children as follows: 30 3H lesson plans of two hours each, a questionnaire on teachers' opinions toward using the model. The statistics used in this research were percentage, mean, standard deviation, and effectiveness index (E.I).

Findings of the study are as follows:

1. Guidelines for management of learning experiences to enhance thinking skills of preschool children were rated in the moderate level, and the respondents' suggestions are as follows: modern techniques and innovation should be applied in providing learning experiences for the children, and effective and genuine development of thinking skills should truly benefit preschool education because children can be trained to

have systematic thinking skills

2. The developed model for management of 3H learning experiences to enhance thinking skills of preschool children is composed of the following six elements: 1) Basic Concepts and Theories; 2) Objectives; 3) Four-Step Procedure for Management of 3H Learning Experiences to Enhance Thinking Skills: Preparation of Readiness, Providing Experiences, Promotion of Thinking Skills (Start thinking, Form ideas, Expand ideas), and Conclusion & Evaluation (Learn, play and share); 4) Social System; 5) Feedback & Response; 6) Support System.

3. The efficiency index of the developed model for management of 3H learning experiences to enhance thinking skills of preschool children was 78.96/77.50; its effectiveness index was 0.5750; and the teachers' overall opinion, toward their actual use of the model for management of the 3H learning experiences to enhance thinking skills of their children, was found at the highest level.

Keywords : Model Development for Management ; Thinking Skills

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีพื้นฐานสำคัญที่ควรคำนึงถึงอยู่ 3 ประการ คือพื้นฐานทางปรัชญาการศึกษา ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาพื้นฐานทางจิตวิทยา และการเรียนรู้ของเด็ก นั่นคือ จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพัฒนาการและความสามารถของเด็ก การศึกษางานวิจัยใหม่ๆ ทั้งด้านจิตวิทยาพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กทำให้ทราบว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไรมีความสามารถในการทำอะไรต่างๆ ได้มากน้อยแค่ไหนและมีพัฒนาการที่เหมือนหรือแตกต่างไปจากทฤษฎีหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาสามารถตอบคำถามได้ว่า “ควรสอนเด็กอย่างไร และเด็กควรที่จะเรียนรู้อะไรบ้าง” ซึ่ง Sirima Phinyo-anantaphong [1] ได้ทำการศึกษาศักยภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในประเทศไทยพบว่าประเทศไทยยังขาดความเข้าใจเรื่องปรัชญาการพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดการศึกษาขององค์ความรู้ทางด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยแต่ความรู้ทางด้านนี้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างมากในต่างประเทศซึ่งน่าจะจะมีการนำมาปรับใช้ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยของไทยพื้นฐานที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการจัดการศึกษาจะต้องมีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมนั้น ๆ ด้วยแต่ในปัจจุบันพบว่ารูปแบบการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยของไทยมักนำเอาแนวคิดการศึกษามาจากต่างประเทศมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรเช่นหลักสูตรไฮสโคป (High Scope) การสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language) หลักสูตรแบบโครงการ (Project Approach)

หลักสูตรมอนเตสซอรี (Montessori) การคิดนับเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่แสดงถึงศักยภาพของมนุษย์เพราะความสามารถทางความคิดจะนำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่นอย่างไม่รู้จักจบ ถ้าเป็นการเรียนรู้ผู้เรียนสามารถนำความคิดไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการศึกษาวิชาต่างๆ และใช้ความสามารถทางความคิดในการแก้ปัญหาในการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการคิดเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินชีวิตให้เด็กมีพลังในการแสวงหาความรู้เรียนรู้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เด็กแต่ละคนมีการคิดแตกต่างกันไม่การคิดที่ยืดหยุ่นได้เด็กต้องการประสบการณ์ในการคิดที่ทำให้เขาประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้การพัฒนาการคิดของเด็กรเริ่มตั้งแต่แรกเกิดพัฒนาการทางการคิดเกิดจากการได้สัมผัสการเคลื่อนไหว การตอบสนองสิ่งแวดล้อมเพียงแต่ว่าเด็กยังไม่มารถตอบสนองด้วยภาษาเด็กสามารถสร้างหน่วยความรู้ (Schemes) จากสิ่งที่เขาได้รับและจากกระบวนการปรับตัวของเด็กเมื่อเด็กอายุ 2-7 ปีพัฒนาการทางภาษาของเด็กจะเป็นไปอย่างรวดเร็วเด็กวัยนี้มีความคิดและการกระทำเป็นของตนเองการคิดในทุกสิ่งทุกอย่างของเด็กเป็นการคิดด้วยเหตุผลและมีจุดประสงค์มีการรับรู้ที่ชัดเจนพัฒนาการเหล่านี้เป็นสิ่งที่ครูต้องเข้าใจเพราะการให้ประสบการณ์แก่เด็กและการกระทำของครูเป็นสิ่งที่เด็กรับและเรียนรู้มากในช่วง 2-7 ปีนี้อาจแบ่งเป็นช่วงย่อยได้ 2 ระยะคือ 2-4 ปีเป็นขั้นก่อนปฏิบัติการระยะนี้เรียกว่าอายุ 4-7 ปีเป็นช่วงที่ความสามารถทางภาษาปรากฏชัดเจนที่สำคัญเด็กมีความสามารถทางการคิดและต้องการโอกาสในการเรียนรู้ [2] การคิดของเด็ก

จะใช้เหตุผลในการคิดจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเด็กเล็กจะใช้เหตุผลเมื่อเขาได้เล่นได้แก้ปัญหาต่างๆ ได้สังเกตจากสิ่งรอบๆ ตัวและในการได้รับฟังผู้อื่น เด็กจะมีระบบการคิดที่ดีขึ้นเมื่อเขามีวุฒิภาวะเพิ่มขึ้นเด็กจะขยายความคิดต่อไปพร้อมๆ กับการใช้เหตุผลของเขาโดยใช้พื้นฐานประสบการณ์ที่เขาได้รับหรือจากข้อมูลข่าวสารต่างๆ โดยไม่มีการคาดเดาแต่เด็กจะมีการทดสอบการคาดเดาของเขาเองด้วย [3] สำหรับเด็กทักษะการคิดในชั้นเรียนมีความสำคัญมากเพราะจะเป็นการส่งเสริมกระบวนการคิดซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดครูต้องกระตุ้นให้เด็กเกิดทักษะการคิดและทำให้การคิดของเด็กประสบความสำเร็จ เด็กได้ใช้ทักษะการคิดในการแก้ปัญหา [4] การคิดเป็นความสามารถของสมองที่ประมวลข้อมูลที่ได้จากการรับรู้มาสร้างเป็นองค์ความรู้ในตน ซึ่งสามารถพัฒนาขึ้นได้ตั้งแต่วัยเรียน กระบวนการคิดจึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนต้องจัดให้ผู้เรียนทุกระดับชั้น เช่นเดียวกับการศึกษาปฐมวัย ซึ่งปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดใน “หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546” ในการกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เกี่ยวกับเรื่องการคิดในข้อที่ 10 ว่ามีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการเกี่ยวกับกระบวนการคิดของเด็กในแต่ละวัยคือ เด็กอายุ 3 ปี สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ เด็กอายุ 4 ปี พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำแนะนำ เด็กอายุ 5 ปี พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเอง ครูปฐมวัยและผู้เกี่ยวข้องต้องพิจารณาในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการสอนการคิดให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย โดยนำสาระการเรียนรู้เป็นสื่อกลางในการจัดการกิจกรรมให้กับเด็ก ในลักษณะบูรณาการ ไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำ ให้ฝึกทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็กได้แก่ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เป็นต้นการสอนให้คิดเป็นวิธีการแก้ปัญหาเป็นกระบวนการแก้ปัญหาแก่เด็ก [5]

บทบาทหนึ่งของครูที่จะต้องจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อฝึกทักษะการคิดให้กับเด็ก โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้ให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวก ไม่ใช่เป็นผู้สั่งการหรือเป็นผู้ตัดสินใจตั้งแต่ก่อน การสอนกระบวนการคิด หรือสอนให้ผู้เรียนคิดเป็นนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากการคิดนั้นเป็นกระบวนการ

ไม่สามารถมองเห็นได้ง่าย จะเห็นได้ก็จากผลของการคิด [5] การที่ครูจะหน้าที่นี้ได้ดีครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ถูกต้องก่อน จึงจะนำไปปฏิบัติกับเด็กได้อย่างเห็นผลและมีประสิทธิภาพ ก่อนอื่นครูจะต้องทำความเข้าใจถึงความหมายของกระบวนการคิดที่กล่าวถึงในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 24 (2) เสียก่อนว่าหมายถึงอะไร Tissanana Khaemane. [6] ได้ให้ความหมายว่า “กระบวนการคิด” หมายถึง การคิดที่ต้องดำเนินไปตามลำดับขั้นตอนที่จะช่วยให้การคิดนั้นประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของการคิดนั้นๆ เช่น กระบวนการคิดแก้ปัญหา ในแต่ละขั้นตอนก็ต้องอาศัยทักษะการคิดย่อยๆ อีก จึงจะทำให้กระบวนการคิดนั้นเกิดประสิทธิภาพมีรายงานการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดในเด็กปฐมวัยอยู่หลายประเภท ได้แก่ 1) ประเภทความคิดสร้างสรรค์ เช่น จากงานวิจัยของ Piyathida Khajornchaiku [7] ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการคิดแก้ปัญหาสำหรับเด็กปฐมวัยผลการวิจัยพบว่าการพัฒนากระบวนการคิดแก้ปัญหาสำหรับเด็กปฐมวัยมี ดังนี้ 1) ขั้นทำความเข้าใจปัญหาใช้การเสริมแรงด้วย การพูดชมเชยจัดกิจกรรมโดยใช้การเล่นเพื่อฝึกทักษะการสังเกตฝึกให้นำข้อมูลที่มีอยู่มาใช้แก้ปัญหาใช้การตั้งคำถามเพื่อให้เด็กตอบ 2) ขั้นกำหนดแนวทางและวางแผนใช้การเสริมแรงด้วยคำพูดฝึกทักษะการสังเกตใช้ประสบการณ์เดิมเพื่อสร้างความชัดเจนในประสบการณ์ใหม่ฝึกคิดและวางแผน 3) ขั้นดำเนินการตามแผนฝึกให้เด็กทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง 4) ขั้นประเมินผลฝึกให้ตรวจสอบคำตอบและตรวจสอบขั้นตอนที่คิดไว้สำหรับความสามารถของเด็กในการคิดแก้ปัญหาผลการวิจัยพบว่า 1) ในระหว่างดำเนินการทดลองเด็กกลุ่มทดลองจะมีความสามารถด้านคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และสังคมสูงกว่าเด็กกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 Anchalee Saiyawan [8] ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นด้วยกระบวนการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน ผลการประเมินว่าเด็กปฐมวัย มีทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใช้รูปแบบการเรียนการสอน เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก และ Chaweng Sonboon [9]

ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบ MATH - 3C หลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MATH - 3C เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ทั้งรายด้านทุกด้าน และโดยรวมทั้ง 8 ทักษะ สูงกว่า ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง และระหว่างการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการนำรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MATH-3C ไปใช้ในสภาพจริงรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MATH-3C เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในชั้นเรียนของ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

แนวคิดของกฎแห่งการฝึกของธอร์นไคด์ ซึ่งเชื่อว่าการที่ผู้เรียนได้ฝึกหรือกระทำซ้ำๆ บ่อยๆ ย่อมจะทำให้เกิดความรู้ความสมารถถูกต้อง และเมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วได้นำเอาสิ่งที่ได้ เรียนรู้ไปใช้อยู่เสมอ ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้มั่นคงถาวรขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่าเมื่อได้เรียนรู้สิ่งใด แล้วได้นำไปใช้อยู่เป็นประจำก็จะทำให้ความรู้คงทนและไม่ลืม และในทางกลับกันเมื่อผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้แล้วแต่ไม่ได้นำความรู้ไปใช้หรือไม่เคยใช้ย่อมทำให้การทำการศึกษานั้น ไม่ได้เท่าที่ควรหรืออาจทำให้ความรู้นั้นลืมนั่นเองได้ แนวคิดของหลักการศึกษาศาสตร์ของครีส์ตยา โสบาบา ที่เน้นการพัฒนาจิตใจเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยปลายทางของการศึกษาคือ อนุนิสัยที่ดีงาม การที่เด็กได้รับการอบรมให้มีจิตใจที่ดีงามจะเป็นผลดีต่อการเรียนรู้ของเด็กเช่นกัน โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยควรจะต้องเรียนรู้ที่จะสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อการพัฒนาอนุนิสัยที่ดีงาม เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติระหว่างตัวเองและผู้อื่น รวมทั้งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เด็กควรได้รับการฝึกให้รู้จักคิด พูด และปฏิบัติให้ตรงกัน โดยการสร้างความกลมเกลียวและสัมพันธ์ระหว่างศีรษะคือสมอง หัวใจ และมือ (Head, Heart, Hands : H) แนวคิดของหลักการเล่นสร้างสรรค์สร้าง Constructive Play : C) ซึ่งเป็นการเล่นที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นของเล่นหรือสื่ออุปกรณ์อย่างอิสระ เพื่อให้เด็กได้คิดค้นหาวิธีการเล่นอย่างอิสระและหลากหลายวิธี เกิดความสนุกสนานและความพึงพอใจที่จะเล่นซ้ำ ซึ่งช่วยเพิ่มพูนความสามารถใน

การเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ หลักการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ (Constructive Learning : C) ซึ่งเชื่อว่าเด็กใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เป็นพื้นฐานในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การจัดกิจกรรมเน้นให้ เด็กได้สื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ครูมีบทบาทเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมให้ ตั้งประเด็นปัญหาที่ท้าทายความสามารถของเด็ก และคอยช่วยเหลือให้เด็กสามารถสร้างองค์ความรู้ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ของดิวอี้ ซึ่งเชื่อว่าเด็กเรียนรู้ผ่านการลงมือและได้ลงมือปฏิบัติจริงกับวัตถุจริง อย่างหลากหลาย และเด็กจะสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองเมื่อเด็กได้ทำการกิจกรรมและสรุปข้อตกลงร่วมกับเพื่อน และแนวคิดของหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning : C) ซึ่งมีหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ โดยสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของไวโกตสกี ที่ว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กจะเพิ่มถึงขั้นสูงสุดได้ ก็ต่อเมื่อเด็กได้รับการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่หรือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กกระบวนการ ที่เด็กได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนที่มีความสามารถมากกว่าหรือจากผู้ใหญ่นี้ ไวโกตสกี เรียกว่า "Scaffolding" ซึ่งเป็นกระบวนการที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้เป็นอย่างดี [9] การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ เป็นการสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเกิดทักษะการคิด โดยผ่านกระบวนการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ การสร้างโครงสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ การประเมินโครงสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ การปรับโครงสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ โดยการวิจัยปฏิบัติการ การทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดประสบการณ์ และการปรับแก้ไขรูปแบบการจัดประสบการณ์ให้มีความสมบูรณ์ รูปแบบการจัดประสบการณ์แบบ 3H หมายถึง การสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเกิดทักษะการคิด โดยผ่านกระบวนการพัฒนารูปแบบการฝึกให้รู้จักคิด พูด และปฏิบัติ เป็นการเล่นที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นสื่ออุปกรณ์อย่างอิสระ เพื่อให้เด็กได้คิดค้นหาวิธีการเล่น ผ่านทักษะการคิด 3 ขั้นตอน คือ H1 : Heart คือ การจัด

ประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ โดยครอบคลุม ด้านการรู้จักตนเองการควบคุมอารมณ์และการแสดงออกสุภาพจิต การรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น ขั้นที่ 1 การเริ่มต้นคิด การนำสิ่งที่กำลังเรียนรู้ไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กับความรู้เดิม H2 : Hands คือ มือ เกิดการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 การสร้างความคิด การตรวจสอบความเข้าใจในสิ่งที่ตนคิดโดยทดสอบความคิดของตนจากการปฏิบัติ H3 : Head เกิดการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การประมวลผลความคิด หมายถึง การสรุปข้อความรู้ที่เป็นสาระสำคัญที่ได้จากการทำกิจกรรมการเรียนรู้เกิดการเรียนรู้ขั้นที่ 4 การขยายความคิด การคิดด้วยการนำความรู้ที่ค้นพบไปเป็นพื้นฐานในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

จากแนวคิดและหลักการดังกล่าว ผู้วิจัยเชื่อว่าการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การฝึกการทักษะการคิดสามารถทำได้ตั้งแต่ในระดับปฐมวัย เพราะเด็กวัย 0-6 ปี ถือว่าเป็นวัยวิกฤต (Critical Age) ที่เซลล์สมองจะมีการขยายตัวและเจริญเติบโตมากที่สุด จึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการกระตุ้นทางสติปัญญา เพื่อปูพื้นฐานสำหรับการเรียนต่อไป ในระดับประถมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัย จึงได้เลือกการพัฒนาแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด มาใช้และเรียกกิจกรรมดังกล่าวว่า “รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย”ซึ่งทักษะการคิดมีความสำคัญในการดำรงชีวิตประจำวันจะเป็นวิธีการที่ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ เด็กได้รับการพัฒนาทักษะการคิดอย่างยั่งยืนและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่มั่นคงในการเรียน ในระดับชั้นที่สูงขึ้นต่อไป นอกจากนี้การจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพให้กับเด็กตั้งแต่ปฐมวัยและเป็นการวางรากฐานการเรียนรู้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเพื่อให้ผลการวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย

3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยดำเนินการ เป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาแนวทางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาแนวทางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสอบถามซึ่งหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 ค่าอำนาจจำแนก 0.50-0.95 และค่าความเชื่อมั่น 0.962 จำนวน 12 ข้อ กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนปฐมวัย จำนวน 150 คน พร้อมทั้งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสังเคราะห์เป็นข้อมูลพื้นฐานและกรอบแนวคิดพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H ส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยมีขั้นตอน ดังนี้เพื่อสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างคู่มือการพัฒนาแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลด้วยการจัดประสบการณ์ โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H ส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มทดลองนำร่อง ได้แก่ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านจัมปาพระอ้อย ตำบลขามเปี้ย อำเภอ โพธิ์ชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้อง จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนของผู้วิจัย ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ และทดลองใช้ปรับปรุงแก้ไข ให้ได้รูปแบบการจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพ

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H ส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่จัดประสบการณ์ โดยใช้รูปแบบการจัด

ประสบการณ์ตามแนวคิด 3H ส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยการนำรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย ไปให้ขยายผลเพื่อหาประสิทธิภาพในโรงเรียนจำนวน 3 โรง ครูจำนวน 3 คน ได้แก่ โรงเรียนเมืองโพธิ์ชัย จำนวน 1 คน โรงเรียนชุมชนเชิงใหม่พัฒนา จำนวน 1 คน โรงเรียนบ้านโพนเฒ่า จำนวน 1 ห้องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. แนวทางการจัดประสบการณ์ที่ต้องการนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของแนวทางในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด ของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมากมี 2 ลำดับ คือ มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย และการจัดประสบการณ์ให้เล่นกับสื่อทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดประสบการณ์การคิดเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษา จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาการจัดประสบการณ์ให้เด็กมีทักษะการคิดที่เป็นระบบการคิดเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับการจัดประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง จึงจะทำให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะการคิดสอดคล้องกับ Anchalee Saiyawan [8] ได้ศึกษาการพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัยผลการวิจัยพบว่าแบบแผนการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นด้วยกระบวนการเรียนการสอน 4 ขั้นตอนดังนี้ขั้นที่ 1 การเริ่มต้นคิด เป็นขั้นเริ่มต้นด้วยการกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็นโดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างกับวัสดุอุปกรณ์หรือสถานการณ์ที่คิดด้วยการบอกเหตุบอกผล ขั้นที่ 2 การสร้างความคิด เป็นขั้นกระตุ้นให้คิดย้อนกลับด้วยการทดลอง กระตุ้นให้คิดค้นหาคำตอบที่ถูกต้อง กระตุ้นให้ทดสอบซ้ำ และเพื่อทบทวนจุดบอดของความไม่เข้าใจตั้งแต่เริ่มต้นขั้นที่ 3 การประมวลความคิด เป็นขั้นการกระตุ้นให้เด็กบอกความรู้ด้วยการคิดย้อนกลับไปที่ขั้นเริ่มต้นและขั้นสร้างความ

คิดขั้นที่ 4 การขยายความคิด เป็นขั้นตอนให้ขยายความคิดโดยใช้คำถามว่า"ถ้า"กระตุ้นให้ค้นหาคำตอบเพื่อยืนยันความคิด และกระตุ้นให้ทดสอบความคิดใหม่อย่างอิสระการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัยผลการประเมินว่าเด็กปฐมวัยมีทักษะการคิดแสวงหาความรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ โดยการสนทนากับเด็กปฐมวัยจำนวน 92 คน พบว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมาก มีจำนวนร้อยละ 78.2-85.1 ครูปฐมวัยที่ทดลองใช้แบบแผนการเรียนการสอนเห็นว่แบบแผนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในระดับมาก

2.รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยประกอบด้วย 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเล่น 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุน และมีขั้นตอนการจัดประสบการณ์ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ กระตุ้นความสนใจใคร่รู้ 2) ขั้นจัดประสบการณ์ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ กิจกรรมเรียนรู้ สนใจเลือกได้ 3) ขั้นที่ 3 เล่นไปคิดไป ประกอบด้วยขั้นกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิด 3 ขั้นตอนดังนี้ขั้นที่ 1 เริ่มต้นคิดขั้นที่ 2 สร้างความคิดขั้นที่ 3 ประมวลความคิดและขยายความคิด 4) ขั้นสรุปและประเมินผล ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เล่นแล้วบอกต่อ ซึ่งมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 78.96/77.50 และค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.5750 มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาแบบผ่านการสร้างรูปแบบที่ระบบผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมีการทดลอง นำร่อง และนำผลการศึกษาไปใช้กับโรงเรียนใกล้เคียงจึงทำให้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับ Watchara Pamphoom [10] การพัฒนาแบบแผนการจัดประสบการณ์การเล่นเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยที่มีปัญหาและนำมาใช้ในการออกแบบวิจัยจำนวน 3 ด้านคือความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา

ได้เหมาะสมกับวัยการมีสุขภาพจิตดีและมีความสุขและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

2) รูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานวัตถุประสงค์ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเล่นระบบสังคมหลักการตอบสนองระบบสนับสนุนและมีขั้นตอนการจัดประสบการณ์ 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม 2) ขั้นจัดประสบการณ์ 3) ขั้นสรุปและประเมินผลซึ่งมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.07/80.87 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6229

3) ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านครั้งที่ 1 โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นสูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านครั้งที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นสูงกว่าครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ผลการเปรียบเทียบความคงทนของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้านหลังจัดประสบการณ์ 2 สัปดาห์และครั้งที่ 2 ไม่แตกต่างกันคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์โดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นสูงกว่าการจัดประสบการณ์ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูผู้สอนเห็นด้วยกับการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเล่นเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับ Watchara Pamphoom [11] ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้รับการจัดประสบการณ์อย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการ

แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 4 ระยะคือก่อนการจัดประสบการณ์หลังการจัดประสบการณ์ครั้งที่ 1 หลังการจัดประสบการณ์ครั้งที่ 2 และติดตามผลการจัดประสบการณ์มีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างเป็นระดับและมีความคงทนของพฤติกรรมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในระยะติดตามผลการจัดประสบการณ์และพบว่าเด็กปฐมวัยเกิดจินตนาการการคิดสร้างสรรค์การคิดหาเหตุผลในการนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ตามลำดับพัฒนาการมาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 4) ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับดีมากมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์และมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยตามรูปแบบการจัดประสบการณ์อยู่ในระดับมากและมีความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่สัตรงต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์มีความเหมาะสมและอยู่ในระดับมากเนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่แสดงแนวคิดกระบวนการการจัดประสบการณ์สื่อและการจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ตามสภาพจริง

2.1 แผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งมีขั้นตอนการจัดประสบการณ์ 4 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ กระตุ้นความสนใจใคร่รู้ 2) ขั้นจัดประสบการณ์ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ กิจกรรมเรียนรู้ สนใจเลือกได้ 3) ขั้นที่ 3 เล่นไปคิดไป ประกอบด้วยขั้นกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิด 3 ขั้นตอนดังนี้ขั้นที่ 1 เริ่มต้นคิดขั้นที่ 2 สร้างความคิดขั้นที่ 3 ประมวลความคิดและขยายความคิด 4) ขั้นสรุปและประเมินผล ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เล่นแล้วบอกต่อซึ่งมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 78.96/77.50 ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบ แนะนำจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ผู้เชี่ยวชาญและผ่านการทดลองนำร่องแล้วนำมาปรับปรุงจนสมบูรณ์ โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และคำนึงถึงทฤษฎีทางจิตวิทยาของเด็กปฐมวัยสื่อการจัดประสบการณ์ที่เป็นของเล่นที่สีสันสวยงามจึงถือได้ว่าแผนการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ รวมทั้งได้นำแนวคิดของของการจัดประสบการณ์การเล่นที่หลากหลาย

มาใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งสอดคล้องกับ Phattharadra Phunseeda, [12] ได้ศึกษาการพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนแบบ SPARPS เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทดสอบประสิทธิภาพและเผยแพร่รูปแบบการสอนแบบ SPARPS เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ 6 ขั้นตอนระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS ขั้นที่ 1 สังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องระยะที่ 2 การทดสอบประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS ขั้นที่ 5 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS เป็นเวลา 6 สัปดาห์โดยกำหนดแบบแผนการทดลองเป็นแบบ Randomized Control-Group Pretest-Posttest Design กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี โรงเรียนอนุบาลวัดนางนองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มจากประชากรเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 1 ห้องเรียนและกลุ่มควบคุมจำนวน 1 ห้องเรียนห้องเรียนละ 25 คนผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยมีทักษะทางภาษาเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งด้านการฟังการพูดการอ่าน การเขียนและโดยรวมทั้ง 4 ด้านเด็กปฐมวัยมีทักษะทางภาษา ด้านการฟังเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติมีทักษะทางภาษาก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งด้านการฟังการพูดการอ่านการเขียนและโดยรวมทั้ง 4 ด้านเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS มีทักษะทางภาษาหลังการทดลองเพิ่มขึ้นมากกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งด้านการฟังการพูดการอ่าน การเขียนและโดยรวมทั้ง 4 ด้านระยะที่ 3 การเผยแพร่รูปแบบ

การเรียนการสอนแบบ SPARPS ขั้นที่ 6 เผยแพร่รูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS ผลการเผยแพร่รูปแบบการเรียนการสอนแบบ SPARPS ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปีมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดและความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในชั้นเรียนของเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-4 ปีและ 5-6 ปีมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และ Khuapha Rungsimayanon. [13] ได้ศึกษาการพัฒนาแบบแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัยคุณิพนธ์มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อพัฒนาแบบแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอนขั้นที่ 1การสร้างรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธโดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานศึกษาภาคสนามจากโรงเรียนตัวอย่างวิสุทธิ 4 แห่งสร้างรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ (ฉบับร่าง) ทดลองสอนนำร่องและสร้างคู่มือครูรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธ (ฉบับร่าง) ขั้นที่ 2 การทดลองใช้รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลองกลุ่มตัวอย่างคือเด็กอายุระหว่าง 5-6 ปีชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลของรัฐและขั้นที่ 3การประเมินผลรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวพุทธสำหรับเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นเป็นแบบแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจริยธรรมเด็กปฐมวัยใช้หลักธรรม ได้แก่ สัมมาทิฐิไตรสิกขา และปัญญาวุฒิธรรม 4 โดยยึดหลักพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและครูถือเป็นตัวแทนการขัดเกลาทางสังคมที่สำคัญในการหล่อหลอมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรม 2 ประเภทคือ (1) กิจกรรมในชีวิตประจำวันเน้นการสำรวจกายาจากใจด้วยการเจริญสติในช่วงกิจกรรมยามเช้าก่อนรับประทานอาหารเช้าก่อนนอนและก่อนกลับบ้านและ (2) กิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้เน้นการเรียนรู้จากการได้ยิน มองเห็นสูดดมชิมสัมผัสและรับรู้ได้ด้วยใจผ่านสาระการเรียนรู้ในหน่วยต่าง ๆ โดยลงมือกระทำเป็นรายบุคคลกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ขึ้นตอนในการจัดกระบวนการเรียนมี 5 ขั้นตอนคือการจัดปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้การฝึกการรับรู้การพัฒนาการคิดการลงมือปฏิบัติและการประเมิน

3. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า

3.1 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อพบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 5 ข้อ ลำดับแรก คือ 1) รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย 2) เครื่องมือประกอบรูปแบบสามารถนำไปใช้ได้จริงในเชิงปฏิบัติ 3) แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบรูปแบบ การจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย เขียนง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน 4) แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H ประกอบรูปแบบ การจัดประสบการณ์มีขั้นตอนชัดเจนและ 5) แผนการจัดประสบการณ์การเล่นประกอบรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 3 ด้านได้ จากผลการทดลองพบว่าครูผู้สอนมีความเห็นด้วยในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะช่วยพัฒนาทักษะการคิดให้กับเด็กปฐมวัยได้และครูผู้สอนเห็นความเปลี่ยนแปลงในตัวเด็กหลังจากการทดลองจึง ซึ่งผลจากที่กล่าวมาเกิดจากรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 3 ด้านคือ ความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย การมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ได้อย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับ Thipjutha Suphimarod [14] ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเขมรถิ่นไทย ตามแนวทฤษฎีการสร้างพลังภูมิปัญญาชาวบ้านการบริหารจัดการที่มีผลที่มีผลต่อการพัฒนาโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาโสธรเขต 1 ผลการวิจัยมีดังนี้ (1) องค์ประกอบของกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยเขมรถิ่นไทยชุมชนปริย 5 ด้าน 1) จุดมุ่งหมายเพื่อถ่ายทอดวิธีการดูแลเด็กด้วยความรักและทะนุถนอม 2) องค์ความรู้เนื้อหาวัฒนธรรมทั้งด้านจิตใจ ด้านสังคมและด้านวัตถุคือ 2.1) องค์ความรู้ด้านขั้นตอนและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบพิธี 2.2) องค์ความรู้ด้านคติและความเชื่อ 3) คุณลักษณะของผู้ถ่ายทอดเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญใน

องค์ความรู้และเนื้อหาวัฒนธรรมนั้น ๆ เป็นผู้เฒ่าผู้แก่ผู้นำทางธรรมชาติของชุมชนคุณลักษณะของผู้รับการถ่ายทอดมีทั้งการถ่ายทอดให้ลูกหลานภายในครอบครัวและถ่ายทอดให้คนอื่นในชุมชนที่มีความสนใจเรียนรู้ 4) วิธีการที่ใช้ในการถ่ายทอดมีลักษณะเป็นมุขปาฐะการแสดงวิธีการให้ผู้เรียนจดจำการทดลองทำด้วยตนเองการให้เลียนแบบจากผู้ถ่ายทอดและการให้เรียนรู้แบบครูพักลักจำส่วนสื่อที่ใช้ได้แก่ สื่อบุคคลสื่อกิจกรรมและสื่อวัสดุ 5) การประเมินผลกระบวนการถ่ายทอดเป็นการประเมินอย่างไม่เป็นทางการด้วยการสังเกตและให้คำแนะนำ คุณค่าของวัฒนธรรมที่มีต่อบุคคล เป็นคุณค่าทางจิตใจรู้สึกได้รับการคุ้มครองป้องกันดูแลรักษาเปิดเผยความทุกข์โรควัยต่าง ๆ คุณค่าของวัฒนธรรมที่มีต่อชุมชนเป็นคุณค่าที่ทำให้ชุมชนมีความผูกพันเหนียวแน่นคนรุ่นใหม่เคารพนับถือเชื่อมโยงในคำสอนของผู้สูงอายุ (2) พัฒนาการกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมตามแนวทฤษฎีการสร้างพลังภูมิปัญญาชาวบ้านองค์ประกอบของการสร้างพลังได้แก่แนวคิดและหลักการวัตถุประสงค์ ความรู้พื้นฐานและยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการสร้างพลังภูมิปัญญาชาวบ้านโดยมีขั้นตอนการสร้างพลัง ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม 2) การระบุนความต้องการของชุมชน 3) การสร้างพลังผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ของชุมชน 4) การสร้างหน่วยการเรียนรู้ 5) การทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้ 6) การสะท้อนความคิดและการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และ 7) การถอดประสบการณ์การเรียนรู้และประเมินผลการสร้างพลัง (3) เด็กปฐมวัยที่ผ่านกระบวนการมีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ดังนี้ 1) ใช้ภาษาเขมรถิ่นไทยในการเรียนรู้และสื่อสารกับครูชาวบ้านขณะได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรม 2) รับรู้วัฒนธรรมด้านการแต่งกายอาหารขนมพื้นบ้านประเพณีในชุมชนของตน 3) รับรู้วิถีชีวิตแบบพึ่งอาศัยกันสอดคล้องกับ Sumalai Wongkhasem, Rungpha Lommueng and Yuphasee Phaiwan [15] ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ชูวิชาการคิดและการพัฒนาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมีวัตถุประสงค์เพื่อรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ชูวิชาการคิดและการพัฒนาตน กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาไทยปีที่ 1 คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 41 คน ผลการวิจัยพบว่ารูป

แบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญชุดวิชาการคิดและการพัฒนาดนุญให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนร่วมกิจกรรมที่หลากหลายมุ่งสู่การปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนประกอบด้วยขั้นนำเตรียมความพร้อมในการเรียนโดยการสอนสวดมนต์นั่งสมาธิฝึกสติให้อยู่กับปัจจุบันชี้แจงผลลัพธ์การเรียนรู้สันทนาชาวสารสาสน์เทศที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเนื้อหาในบทเรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทดสอบก่อนเรียนในแต่ละหน่วย ชั้น จัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยมุ่งที่กรณีศึกษา อภิปรายกลุ่มทำงานกลุ่มใช้สื่อเพื่อกระตุ้นให้คิดวิเคราะห์เพื่อโยงไปสู่การเรียนรู้ให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างหลากหลายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเชิญวิทยากร จัดกิจกรรม Wailk Rally ขั้นสรุปและวิเคราะห์มีการอภิปรายผลสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรมด้วยวิธีที่ผู้สอนตั้งประเด็นคำถามเพื่อการสรุปให้ผู้เรียนสรุปด้วยตนเองทั้งเดี่ยวและกลุ่มขั้นประเมินผลเรียนรู้ประเมินทั้งกระบวนการและผลงานของผู้เรียนทดสอบก่อนเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนสังเกตพฤติกรรมขณะทำกิจกรรมตรวจผลงานตรวจแฟ้มสะสมงานและตรวจโครงการพัฒนาดนุญของผู้เรียนผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนทั้ง 3 หน่วยผลวิจัยพบว่านักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพบว่าค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าพฤติกรรมของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรกคือผู้เรียนได้ฝึกสมาธิให้มีสติอยู่กับปัจจุบันผู้เรียนได้ตระหนักและพัฒนาดนุญเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและมีการเรียนรู้แบบร่วมมือกับกลุ่มเพื่อนค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมผู้สอนที่แสดงถึงการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากและค่าเฉลี่ยรายข้อมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมการคิดด้วยวิธีที่หลากหลายการสอดแทรกเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดประสบการณ์โดยใช้รูปแบบการจัด

ประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดประสบการณ์ที่เป็นระบบขั้นตอนและมีความต่อเนื่อง ซึ่งมีขั้นตอนการจัดประสบการณ์ 4 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ กระตุ้นความสนใจใคร่รู้ 2) ขั้นจัดประสบการณ์ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยคือ กิจกรรมเรียนรู้ สนใจเลือกได้ 3) ขั้นที่ 3 เล่นไปคิดไป ประกอบด้วยขั้นกิจกรรมส่งเสริมทักษะการคิด 3 ขั้นตอนดังนี้ขั้นที่ 1 เริ่มต้นคิดขั้นที่ 2 สร้างความคิดขั้นที่ 3 ประมวลความคิดและขยายความคิด 4) ขั้นสรุปและประเมินผล ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เล่นแล้วบอกต่อ ดังนั้นในการจัดประสบการณ์นี้ให้เด็กมีความรู้การจัดประสบการณ์ให้ครบกระบวนการเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดได้เต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน

1.2 การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 3H เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยควรแบ่งเป็นกลุ่ม 3 - 4 คน ในการปฏิบัติกิจกรรมเพราะจะทำให้สามารถสังเกตและประเมินพฤติกรรมของเด็กได้อย่างชัดเจนและในการจัดกิจกรรมแต่ละวันควรเปลี่ยนให้เด็กมีบทบาทภายในกลุ่ม เช่น เป็นประธาน หรือ เป็นผู้นำเสนองานเป็นต้นเพราะจะทำให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม เรียนรู้การเป็นผู้นำผู้ตามและสามารถปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 ในการจัดประสบการณ์จะมีเนื้อหาในการจัดประสบการณ์จำนวน 6 หน่วยประกอบด้วย หน่วยที่ 13 เรื่อง ดอกไม้ หน่วยที่ 14 เรื่อง ผลไม้ หน่วยที่ 15 เรื่อง สัตว์ หน่วยที่ 16 เรื่อง บ้าน หน่วยที่ 17 เรื่อง ของใช้หน่วยที่ 18 เรื่อง ของเล่น ซึ่งในการจัดประสบการณ์นี้ให้เด็กต้องบูรณาการเนื้อหาในหน่วยที่กล่าวมาเข้าด้วย เพื่อเด็กจะได้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามวัย ควบคู่ไปกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์พร้อมทั้งประเมินทักษะการคิดไปพร้อมกัน

1.4 ในการประเมินทักษะการคิดของเด็กปฐมวัยควรใช้เครื่องมือที่หลากหลายทั้งแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินทักษะการคิดรวมทั้งมีครูที่ช่วยในการประเมินเพื่อให้เกิดความถูกต้องในการประเมิน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยโดยศึกษาผลทั้งพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่กำหนดพร้อมทั้งมีการพัฒนาทักษะการคิดไปพร้อมๆ กันเพื่อให้เกิดการพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกๆ ด้านและครอบคลุมตามที่หลักสูตรกำหนด

2.2 ควรมีการศึกษาทักษะการคิดของเด็กปฐมวัยในทุกๆ ด้าน ที่เป็นปัญหาในการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย 1) การมีร่างกายแข็งแรง เจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี 2) การใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน 3) การมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข 4) การมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม 5) ความชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย 6) การช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมตามวัย 7) ความรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นและความเป็นไทย 8) การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 9) การใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย 10) การมีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย 11) การมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์และ 12) การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

2.3 ควรมีการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข

เอกสารอ้างอิง

- [1] Sirima Phinyo-anantaphong. (2002). **New Measurement and Evaluation : Early Childhood. Department of Curriculum and Instruction (Early Childhood Education), Faculty of Education.** Bangkok : Srinakharinwirot University Prasarnmit.
- [2] KullayaTantiphacheewa. (2014). "Early Childhood Mathematics Teaching," **Thai Journal of Early Childhood Education**, 10(2) , 38-45.
- [3] NCTM. (2004). **Teaching Math : Grades K-2 : Reasoning and Proof** 2001, p.122 Retrieved October 23. Retrieved from <http://www.learner.org/channel/math/gradesk-2/session-o>.
- [4] Mc Guinness. (1999). **From Thinking Skills to Thinking Classrooms : A Review and Evaluation of Approaches for Developing Pupils' Thinking.** Research Report No.115 Norwich : Her Majesty's Stationery Office.
- [5] Bureau of Academic and Educational Standards. (2011). **Directions for the development of early childhood education curriculum of OBEC.** Bangkok : Teacher's council publishing.
- [6] Tissanana Khaemane and Others. (2004). **Thinking Science.** Bangkok : Institute of Development Research.
- [7] Piyathida Khajornchaikul. (2004). **Development of problem solving processes in early childhood based on schema theory.** Doctor of Education thesis. Bangkok :Chulalongkorn University.
- [8] Anchalee Saiyawan. (2011). **"Science for Early Childhood," in Lecture documents for early childhood education programs.** Bangkok : Phranakhon Rajabhat University.
- [9] Chaweng Sonboon. (2011). **The Development of MATH-3C Instructional Model to Develop Basic Mathematical Skill of Yong Children.** Dissertation, Ed.D. (Early Childhood Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University
- [10] Watchara Parnphoom. (2014). **Development of playing experience management model to strengthen academic offices and Standards of desirable characteristics of early childhood.** Doctor of Philosophy Thesis : Mahasarakham University.

- [11] Phatchara Phumchart. (2009). **The development of creative problem solving experience based model for preschool children.** Doctor of Philosophy Thesis. Bangkok : Silpakorn University.
- [12] Phattharadra Phunseeda, Phattana Chutchaphong, Sujinda Khajornrungsil and Manut Bunprakob. (2008). Development of Sparps Instructional Model for Enhancing Language Skills of Preschool Children. **Journal of Education**, 9 (1) , 2.
- [13] Khuanpha Rungsimayanon. (2009). **The Development of a Buddhist-Based Learning Process Model for Preschool Children.** Doctor of Philosophy Thesis. Bangkok : Ramkhamhaeng University.
- [14] Thipjutha Suphimarod. (2007). **Development of Northern-Khmer child rearing cultural transmission process based on the local wisdom empowerment theory.** Ph.D. thesis, Bangkok : Chulalongkorn University.
- [15] SumalaiWongkhasem, RungphaLommueng and YuphaseePhaiwan. (2007). **The development of teaching and learning styles that focus on learner Center on the Course set of thinking and development of students.** Mahasarakham : Rajabhat Maha Sarakham University.

